

FUGLE VED VÆNGE SØ 2015

Som fortsættelse af optællinger i 2014, har observatørgruppen optalt fuglene ved Vænge Sø gennem hele 2015, som er det andet år efter reetableringen af søen. Der er igen blevet talt op en gang om ugen og observationerne indtastet i DOF-basen: www.dof-basen.dk

Observationerne gælder hele området ejet af Miljøministeriet (selv søen, marken, bakken) samt kanalen vest for søen, tagrørene ved kanalen, og arealet omkring Helgenæs Naturefterskole. Observationerne er hovedsageligt foretaget fra diget vest for søen og ved Helgenæs Naturefterskole. Søen er også blevet overskuet fra toppen af bakken, men herfra er fuglene på lang afstand. Da arealet langs østsiden af søen er privatejet har der ikke været gennemført observationer herfra, og derfor kan nogle af de rastende fugle være blevet overset, da de nemt kan blive skjult af rørskoven.

Optællergruppen bestod stadig væk af Nis Kiel, Niels Kanstrup, Steen Skaadegaard, Jens Peter Lomholt og Joy Klein. Efterhånden er der dog flere andre observatører, der indrapporterer fra søen til DOF-basen, og deres tal er også inddraget i rapporten.

Generelt kan siges at vandfugle stadig trives i søen, i forhold til det første år efter genetablering, om end der i år var færre ynglende knopsvane, og ingen ynglende gråand eller skeand. Antallet af rastende vandfugle var nogenlunde det samme. Derimod ser det ud til at vadefugle har ringere vilkår end sidste år, da antallet af rastende fugle er mindre og der er ikke konstateret ynglefugle. Dette skyldes formentligt at arealet, der er egnet til vadefugle, er ikke stort og at græsningstrykket (af heste) i år har været minimalt.

Med denne rapport afslutter vi det to års-optællingsprojekt. Der vil dog uden tvivl blive indtastet mange optællinger fra lokaliteten i DOF-basen fremover og dermed skulle det være muligt at danne sig et billede af den fremtidige udvikling i fuglebestanden ved søen.

YNGLEFUGLE

Yngleresultaterne for 2014 er angivet i parentes.

Ynglefugle ved søen:

Lille lappedykker 4 par (2-3 par)

Lille lappedykker er set regelmæssigt i søen siden marts måned. Sidst i august er der observeret 7 forældrefugle, der samlede føde, samt 9 ungfugle. Dette tyder på at der var 4 par med unger på det tidspunkt. Senere på året er der set op til 21 fugle der rastede på søen.

Gråstrubet lappedykker 4 par (3 par)

I juni kunne der konstateres 4 ynglepar med totalt 10 unger.

Knopsvane 1 par (2 par)

I modsætning til sidste år var der kun et par ynglende knopsvane, der fik 3 unger.

Grågås 7 par (9 par)

Der har været rastende grågås i søen hele året rundt. I maj måned blev der observeret 7 par med totalt 28 gæslinger.

Gravand 1 par (2 par)

I år var der kun et par, der fik 10 unger.

Knarand 0-1 par (0-1 par)

I marts kunne der konstateres 3 par. I ynglesæsonen var der kun et par tilbage, men der var ingen tegn på at de har ynglet.

Krikand 0-3 par (0-4 par)

Det er vanskeligt at konstatere om krikænder vitterligt yngler pga deres skjulte levevis i yngletiden. I juni måned var der op til 6 rastende voksenfugle ved søen, men der er ikke observeret unger.

Taffeland 0 par

I ynglesæsonen er der set både rastende hanner og hunner ved søen men der er ikke konstateret parringsadfærd eller yngel.

Troldand 1 par

Der har været rastende fugle hele året. I august blev der observeret en familie med 4 unger.

Gråand 0 par (2-3 par)

I modsætning til sidste år var der ingen tegn på yngel i denne sæson.

Skeand 0 par (0-1 par)

I år var der ingen tegn på parring.

Rørhøg 0 par (0-2 par)

Det ser nu ud til at parret, der ynglede i den næsten tørlagte rørskov før genetableringen af søen, definitivt har opgivet at bygge rede her. Formodentlig yngler parret nu i en mose syd for Vænge Sø. Til gengæld bruger fuglene Vænge Sø flittigt til fouragering gennem hele sommeren. En ungfugl blev set fouragere over søen i august måned.

Tårnfalk 1 par (0-1 par)

Tårnfalkekassen udenfor Naturefterskolen har i år huset et par tårnfalke, der fik 3 eller 4 unger på vingene.

Vandrikse 0-2 par (0-2 par)

Igen i år er der hørt 2 vandrikser. Pga fuglenes skjulte levevis har det ikke været muligt at konstatere om de har ynglet.

Blishøne 10-20 par (6 par)

I maj blev der konstateret 1 redebyggende fugl, 6 fugle der lå på rede, samt 4 kuld af ungfugle med totalt 15 unger. Men det er meget muligt at endnu flere fugle har ynglet. Der har været observeret mindst 20 territoriehævdende par om foråret og der har været et større antal ungfugle af forskellige alder i søen gennem hele yngleperioden.

Vibe 0 par (1-2 par)

Der har i år ikke været tegn på territoriehævdende fugle eller unger.

Dobbeltbekkasin 0 par (0-1 par)

Der er i år hverken observeret territorieflugt eller unger.

Rødben 0-1 par (0-2 par)

Nogle få fugle har rastet ved søen i sommermånederne og i juli blev der observeret en fugl med ængstelig opførelse, der evt. kunne være et tegn på at der var æg/unger i nærheden, men yngel kunne ikke konstateres.

Hættemåge 3 par (5 par)

Der blev observeret 3 par på rede i juni måned. Dog kunne der have været flere par i tagrørene i den østlige del af søen, som ikke kan ses fra vestbredden.

Kærsanger 5 par (4 par)

Der er hørt op til 5 syngende fugle i yngleperioden.

Rørsanger 4-7 par (5-7 par)

4-7 syngende fugle er hørt i yngleperioden.

Skægmejse 1 par (1 par)

1 par med 2 udføjne unger er observeret i juli måned.

Drosselrørsanger 0-1 par

Mellem d. 25. maj og d. 8. juni er en syngende han blevet registreret af flere observatører. Der var endda to fugle til stede på to dage. Hos drosselrørsanger holder hannen op med at synge, hvis den har dannet par, og det kan derfor være svært at konstatere om den vitterligt yngler. Fuglen er dog ikke set senere og der var ingen tegn på ungfugle.

Rørspurv 8 par (10 par)

Der er hørt op til 8 forskellige syngende fugle i ynglesæsonen. I juli blev en voksen fugl set med føde til unger.

Ynglefugle på marken og bakken:

De mest almindelige småfugle er blevet observeret i ynglesæsonen og der er sikkert flere arter der har ynglet i området.

På marken og på overdrevet (bakken) er der hørt 6 syngende sanglærker i maj måned. De formodes at have ynglet her.

Ved overdrevet er der set/hørt flere småfuglearter der er typiske for denne biotop, bl.a. jernspurv, gulbug, tornsanger, gulspurv. Der er set både han og hun af rødrygget tornskade på bakken samt to ungfugle i august måned. Det formodes derfor at en familie har igen i år haft rede et sted på bakken.

Der blev ikke observeret om der ynglede stær i redekasserne udenfor Naturefterskolen.

RASTEFUGLE

Igen i år har der været et større antal fugle der har rastet eller fourageret i søen.

Lille lappedykker og gråstrubet lappedykker har været til stede hele sommeren og har også ynglet. Toppet lappedykker og sorthalset lappedykker er kun set et par gange.

Skarv har rastet i og ved søen hele året. Det største observerede antal har været 250 fugle. Nogle træer i den sydlige ende af søen bruges nu regelmæssigt som rastetræer.

Fiskehejre er set gennem hele året (max. antal 8). Fuglene kommer formodentlig fra ynglekolonien tæt på Kongsgårde. Skestork er set med et enkelt individ i juni og august, og i september var der 4 fugle ved søen.

Knopsvane har rastet på søen hele året igennem (max. antal 30) og et par har ynglet. Sangsvane er kun optrådt i en meget lille flok (3 fugle) i januar måned.

Af gæs har grågås været altdominerende, nogle gange i relativt stort antal. Fordeling over året (max. antal pr. måned) ses fra efterfølgende tabel:

jan	feb	mar	apr	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
7	37	74	59	75	35	139	405	400	400	5	5

Der er to gange set flokke af rastende bramgæs: 17 fugle i februar og 24 i oktober.

Af ænder er det især svømmænder, der har været tiltrukket af søen pga dens ringe dybde. Krikand er set hele året rundt. Max. antal pr. måned ses nedenunder:

jan	feb	mar	apr	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
15	15	25	25	20	6	26	49	110	27	13	0

Gråand er observeret hele året rundt i et varierende antal, max. 78 i februar måned.

Desuden er der set pibeand (max. 58 i oktober) og skeand (max 5 i april), samt dykænderne taffeland (max. 48 i marts), troidand (max. 75 i april) og hvinand (max. 14 i april). Der har været observeret 2-7 knarand fra januar til maj. Fra august til oktober er arten kun set nogle få gange og med max. 5 fugle.

Rørhøg, musvåge og tårnfalk er de eneste rovfugle, der er set regelmæssigt ved søen.

Vandriksen er hørt hele året igennem og har formodentlig ynglet.

Blishøne er en af de talrigste fuglearter ved søen. I ynglesæsonen er der set unger på alle alderstrin. Max. antal af voksne og ungfugle pr. måned ses her:

jan	feb	mar	apr	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
-----	-----	-----	-----	-----	------	------	-----	-----	-----	-----	-----

75	175	190	210	127	230	175	80	185	125	184	45
----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	----	-----	-----	-----	----

Kun få steder ved søen er velegnede til vadefugle, som derfor kun i beskedne antal benytter området i træktiden. Af de mere spændende arter kan nævnes brushane (max 5 i august), sortklire (max. 9 i juni), og tinksmed (max. 5 i juli). Nogle få mudderklirer, hvidklirer, svaleklirer og almindelige ryler er set i træktiden. Der er set rastende viber hele året rundt, med det største antal i november med 116 fugle. Nogle få dobbeltbekkasiner er set i foråret og igen fra august og året ud, med max. antal 9 i oktober. Rødben er observeret fra marts til september med max. antal 6 i juni.

De fleste småfugle på artslisten er set på arealerne rundt om søen og har formodentlig været til stede også før reetablering af søen. Alle tre svalearter er set flyve rundt over søen under insektfangst hele sommeren igennem. Det talrigeste svaleart har været digesvale (max. 150 i september), som yngler i kystskrænterne tæt på søen. Stær har optrådt i større flokke sensommer og efterår med max. antal 1000 i juli måned, hvor flokken gik til overnatning i nogle buske i søen. Kærsanger, rørsanger og rørspurv, der er tilknyttet rørskov/sump, er observeret samt den efterhånden sjældne sivsanger (hørt to gange) og den tidligere nævnte drosselrørsanger. Enkelte skægmejser er observeret hele året, med max. antal 10 i august måned.

En stor tornskade er set på en enkelt dag i oktober.

ANDRE DYR

Der er ikke foretaget systematiske optællinger af andre dyr, men det kan næves at der regelmæssigt er set rådyr.

Af padder er der konstateret skrubtudse, butsnudet frø og grøn frø.

Bilag:

Totalartsliste for 2014-2015